

Vainikkalan riistamiehet ry

c/o Taipalsaarentie 6-8 B 16

53900 Lappeenranta

LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 Valtioneuvosto

kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/23031/2025)

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta (VN/23031/2025)

Vainikkalan Riistamiehet ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta laiksi metsästyslain muuttamisesta. Yhdistyksemme toimii Etelä-Karjalassa ja osallistuu aktiivisesti riistanhoitoon, metsästykseseen ja lajiseurantaan valtakunnan rajaseudulla, jossa suurpetokannat ovat viime vuosina vahvistuneet huomattavasti. Tästä näkökulmasta pidämme tärkeänä, että uudistettava lainsäädäntö tarjoaa selkeät, yhdenmukaiset ja biologisesti kestävät puitteet suurpetojen hallinnalle koko Suomessa.

Esityksen lähtökohta – suden siirtyminen EU:n luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V – antaa Suomelle uuden mahdollisuuden järjestää suden ja muiden suurpetojen metsästystä kansallisesti harkittuna osana kannanhoidoa. Tämä muutos on tervetullut, sillä se mahdollistaa paremman tasapainon lajien suojelun ja paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisen välillä.

Pidämme myönteisenä sitä, että hallituksen esitys tunnistaa tarpeen uudistaa suurpetojen metsästyksen hallintamallia. Samalla kuitenkin katsomme, että lakiluonnosta on täydennettävä ja tarkennettava, jotta sen tavoitteet toteutuvat yhdenvertaisesti eri puolilla maata ja eri lajien osalta.

Esityksen pääkohdat ja yleinen arvio

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että suden ympärivuotinen rauhoitus poistetaan ja että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa suttu koskevia säännöksiä metsästysajasta, kiintiöistä ja alueellisista rajoituksista. Lisäksi esityksessä todetaan, että suurpetojen DNA-näytteiden toimittamisesta tulee metsästäjille lakisääteinen velvollisuus, ja että näytteen toimittamatta jättäminen voi olla rangaistavaa.

Lakiesityksessä myös säilytetään vahinko- ja turvallisuusperusteinen poikkeuslupajärjestelmä, joka toimii rinnakkain kannanhoidollisen kiintiömetsästyksen kanssa. Tämä on oikea ratkaisu, sillä poikkeuslupamenettely on välttämätön silloin, kun yksilö aiheuttaa välitöntä vaaraa ihmisille, kotieläimille tai tuotantoeläimille.

Pidämme hallituksen esityksen linjauksia oikeansuuntaisina ja riistanhoidollisesti perusteltuina. Esitys tarjoaa kehyksen, jonka avulla suurpetokantojen hoito voidaan palauttaa hallittavalle ja ennakoitavalle pohjalle. Kuitenkin useat esityksen yksityiskohdat jäävät avoimiksi tai perustuvat asetuksen tulevaan sisältöön. Tämän vuoksi pidämme tärkeänä, että lakitekstiin sisällytetään selkeämmät säännökset kiintiömetsästyksen soveltamisesta, alueellisesta kattavuudesta sekä siitä, millä perustein kannanhoidollinen metsästys voidaan toteuttaa.

Kiintiömetsästyksen laajentaminen ja alueellinen yhdenvertaisuus

Esityksen mukaan kannanhoidollinen kiintiömetsästys koskisi ensisijaisesti sutta ja sen toteutus perustuisi alueellisiin kiintiöihin.

Katsomme, että lakiin tulee kirjata periaate, jonka mukaan kiintiömetsästyksen mahdollisuus ulotetaan kaikkiin neljään suurpetolajiin – suteen, karhuun, ilvekseen ja ahmaan – koko maan kattavasti. Poronhoitoalueella jo käytössä oleva karhun kiintiömetsästysmalli on osoittanut toimivuutensa: se on hallinnollisesti selkeä, valitusherkkyydeltään vähäinen ja mahdollistaa kestävän kannanhoidon. Samankaltainen järjestelmä olisi perusteltua ottaa käyttöön koko Suomessa kaikille suurpedoille.

Tämä ei ainoastaan vahvistaisi lainsäädännön johdonmukaisuutta, vaan myös parantaisi riistahoito sekä metsästyksen ja viranomaisten välistä yhteistyötä. Nykyinen eriytynyt sääntely, jossa osa maasta kuuluu kiintiömallin ja osa poikkeuslupamenettelyn piiriin, on käytännössä monimutkainen ja epätasapuolinen.

Laajentamalla kiintiömetsästysmalli koko maahan voidaan varmistaa, että suurpetojen kannanhallinta perustuu yhtenäisiin periaatteisiin ja että kansalaisten luottamus järjestelmään säilyy. Tämä linjaus tukee myös alueellisen tasa-arvon toteutumista.

Kannanhoidollinen näkökulma ja metsästyksen kohdentaminen

Pidämme tärkeänä, että metsästyslain uudistus korostaa kantojen hallintaa.

Ehdotamme, että säännöstä tarkistetaan siten, että metsästys voidaan kohdistaa mihin tahansa suurpetoyksilöön riippumatta siitä, kuuluuko se laumaan, pariin tai onko se yksin liikkuva yksilö. Tämä on biologisesti perusteltua, sillä yksilöiden käyttäytyminen ja liikkuminen ovat dynaamisia, eikä niitä voida luotettavasti ennustaa pelkästään laumarakenteen perusteella.

Tällainen sääntelymuutos poistaisi käytännön ongelmia metsästystilanteissa ja lisäisi joustavuutta, erityisesti alueilla, joissa suurpetotiheys on korkea mutta vahinkotilanteet yksilöllisiä.

Suden viitearvo ja sen laskentaperusteet

Esitysluonnoksen perusteluissa viitataan Luonnonvarakeskuksen arvioon suden suotuisasta suojelutasosta. Nykyinen viitearvo, 273 yksilöä, perustuu varovaisuusperiaatteeseen ja korkeaan marginaaliin. Käytännössä näin korkea arvo vaikeuttaa kannanhoidollisen metsästyksen toteutumista, koska suuri osa arvioidusta kannasta on vuosittain vahinko- tai turvallisuusperusteisten poistojen piirissä.

Pidämme perusteltuna, että viitearvo tarkistetaan vastaamaan Ruotsin mallia ja EU:n hyväksymiä laskentaperusteita. Laskennallinen ja biologisesti kestävä malli olisi seuraava:

$25 \text{ lisääntyvää paria} \times 2 \text{ yksilöä} \times 3 \text{ (lisääntyvien parien osuus koko kannasta)} = 150 \text{ yksilöä.}$
Kun tähän lisätään 10 % varmuusmarginaali, saadaan 165 yksilöä.

Tämä määrä vastannee elinvoimaisen populaation alarajaa, jonka puitteissa metsästys voidaan toteuttaa ilman, että lajin suotuisa suojelutaso vaarantuu. Viitearvon alentaminen ei siis heikentäisi suden suojelua, vaan loisi realistisemman ja tutkittuun tietoon perustuvan lähtökohdan kannanhoidolliselle päätöksenteolle.

Metsästyskausi ja käyttäytymisen ohjaaminen

Pidämme tärkeänä, että kannanhoidollinen metsästys voidaan aloittaa elokuussa ja jatkaa helmikuun loppuun asti. Tämä mahdollistaa sen, että metsästyspaine jakautuu tasaisesti ja myös vuoden aikana syntyneisiin nuoriin yksilöihin. Kokemus ja tutkimustieto osoittavat, että tällainen ajoitus auttaa ylläpitämään suden luontaista varovaisuutta ja vähentää tottumista ihmisiin ja koiriin.

Jos metsästyskausi rajoittuisi vain talvikuukausiin, vaikutus kohdistuisi ainoastaan pieneen osaan populaatiosta eikä käyttäytymisen muutosvaikutusta syntyisi tehokkaasti koko kannassa. Lisäksi varhainen aloitus tukee vahinkojen ennaltaehkäisyä koti- ja tuotantoeläinvaltaisilla alueilla.

DNA-seuranta ja oikeusturva

Kannatamme DNA-näytteiden keruuta, sillä kattava aineisto on välttämätön tarkan kanta-arvion muodostamiseksi. Samalla kuitenkin korostamme, että menettelyissä on varmistettava oikeusturva ja suhteellisuus. On tärkeää, ettei lain perusteluissa synny tulkintaa, jonka mukaan DNA-analyysin poikkeama voisi itsessään muodostaa syyllisyysoletaman.

Suurpetojen liikkuvuus ja yksilöiden siirtyminen laumojen välillä tekevät DNA-järjestelmästä luonteeltaan epätäydellisen. Siksi mahdolliset eroavaisuudet DNA-tunnisteissa on käsiteltävä hallinnollisina selvityksinä, ei rikosepäilyinä. Näin varmistetaan metsästäjien oikeusturva ja vahvistetaan luottamusta viranomaistoimintaan.

Johtopäätökset

Vainikkalan Riistamiehet ry katsoo, että hallituksen esitysluonnos on tärkeä edistysaskel, mutta sen vaikuttavuus riippuu siitä, kuinka kattavasti kiintiömetsästyksen periaatteet ja laskentamallit sisällytetään lakiin ja asetuksiin.

Pidämme välttämättömänä, että:

- kiintiömetsästyksen mahdollisuus kirjataan lain tasolle koskemaan kaikkia suurpetolajeja ja koko maata,
- metsästys voidaan kohdentaa mihin tahansa yksilöön, riippumatta sen asemasta laumassa tai parissa,
- suden viitearvon laskentamalli selkeytetään ja mukautetaan tieteellisesti perusteltuun tasoon,
- metsästyskausi määritellään elokuusta helmikuuhun,
- sekä DNA-seurannan toteutuksessa varmistetaan oikeusturva ja suhteellisuus.

Näiden muutosten toteuttaminen vahvistaa lain toimivuutta ja uskottavuutta sekä tukee kestävästä riistanhoitoa ja yhteiskunnallista hyväksyntää suurpetopolitiikalle.

Vainikkalan Riistamiehet ry on valmis osallistumaan jatkokeskusteluun ja toimimaan yhteistyössä viranomaisten, tutkijoiden ja järjestöjen kanssa, jotta metsästyslain uudistus toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla sekä luonnonsuojelun että käytännön kannanhoidon tavoitteet.

Lappeenrannassa 21.10.2025

Tuukka Vuorinen
Puheenjohtaja
Vainikkalan riistamiehet ry